

Акценти од годишниот Извештајот за работата на Сојузот на здруженија на пензионерите на Македонија за 2024 година

Една од најзначајните задачи на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија е развојот и унапредувањето на Сојузот како највисок облик на пензионерско организирање, која е најбројна асоцијација во земјата, со постојано воведување нови форми и содржини, со зачувување на животниот стандард на пензионерите. Сојузот ги обединува здруженијата и ги презентира правата и интересите на пензионерите. Во Извештајот за работата на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија за 2024 година се содржани сеопфатни податоци и образложенија за остварување на функциите на Сојузот, за кои се дава анализа и кратко образложение, статистички податоци за бројот на корисниците на пензија и просечни пензии, финансиско работење на Сојузот како и критички осврт за сработеното со насока за унапредување на истите. 2024 година беше прогласена како година на „огранокот“ при што беа пет ограноци прогласени за најдобри, а посебен акцент беше дадена на социјално-хуманитарната дејност. Во 2024 година Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија презеде повеќе активности за подобрување на животниот стандард на пензионерите. Во таа насока Сојузот оствари соработка со одделни релевантни општествени чинители за донесување на значајни одлуки во интерес на пензионерите. Во 2024 година во Сојузот се изработија повеќе проекти и се следеше остварувањето на правата на пензионерите и инвалидското осигурување. Сојузот следејќи ги економските движења и влијанието врз животниот стандард на корисниците на пензија и предложи до Владата нова методологија за усогласување на пензиите. Согласно со законската регулатива Сојузот предлага унапредување на формулата за усогласување на пензиите и тоа да се врши од 1 јануари и од 1 јули во тековната година.

Согласно со Правилникот за учество во обезбедување финансиски средства на здруженија на пензионери, СЗПМ учествува во обезбедување на финансиските средства на здруженијата на пензионери кои се домаќини на регионалните ревији на песни, музика и игри и домаќини на спортските натпревари. За оваа намена во 2024 година Сојузот додели 40.000 денари на секое здружение или вкупно 640.000 денари. На здруженијата на пензионери Ѓорче Петров и Македонска Каменица се доделени по 20.000 денари за учество на фестивалот „Трета животна доба“ во Љубљана, а на Здружението на пензионери ОВР Скопје се доделени 15.000 денари како домаќин за организирање на републичките спортски игри. Исто така на неколку помали здруженија на пензионери како поддршка им беа доделени средства за изградба или адаптација на клубови, работни простории или за одбележување значајни настани.

Со цел поттикнување на издавачката дејност и творештвото, а заради исполнување на развојот и творештвото во третата животна доба, чување и афирмирање на материјалното, духовното и културното наследство, СЗПМ и ова 2024 година објави оглас за финансиска поддршка на издавачката дејност и творештво. На огласот се јавија 19 кандидати од кои Сојузот даде поддршка на 14 автори, согласно со утврдените критериуми со Правилникот за таа цел.

И во оваа 2024 година Сојузот ги одржа осумте регионални ревији на песни, музика и игри и Републичката ревија на песни, музика и игри. Ревииите се одржаа од 17 април 2024 година до 21 мај 2024 година. На ревиите имаше и други содржини од ризницата на

нашиот богат национален фолклор. Регионалните ревији беа можност да се сретнат претставници на пензионерите од повеќе здруженија и во специфични услови да излезат од своите домови и да ја остварат мисијата за зачувување на нашиот национален фолклор и традиција. По завршувањето на фолклорните регионални ревији на песни, музика и игри се одржа 14 републичка фолклорна ревија на песни, музика и игри на 8 јуни 2024 година, во Скопје во сала на домот на АРМ. На Републичката ревија претседателката на Сојузот Станка Трајкова го прочита поздравното писмо од претседателката Гордана Сиљановска Давкова. И овој пат пензионерите се претставија со убави македонски, албански, влашки и ромски песни проследени од народни изворни инструменти, повеќето облечени во убави народни носии од своите региони. За успешноста на ревиите посебно се ангажира Комисијата за културно-забавен живот, а учествуваше и во подготовките. По завршувањето на Републичката ревија ИО при Сојузот ги одбра ЗП Ѓорче Петров и ЗП Македонска Каменица за учество на интернационалниот фестивалот „Трета животна доба“ кој се одржа од 30 септември 2024 година до 2 октомври 2024 година во Џанкаревиот дом во Љубљана, Република Словенија. Овој фестивал е најголем фестивал од овој тип во Европа на кој пензионерите во културната програма се претставуваат со настани на своите групи.

Регионалните спортски натпревари во оваа 2024 година се одржаа во осум региони, на кои учествуваа сите 53 здруженија на пензионери со рекорден број на натпреварувачи од кои 1 038 во машка и 600 натпреварувачки во женска конкуренција. Учесниците се натпреваруваа во сите 11 спортски дисциплини во 22 категории предвидени со правилникот за спортски игри на СЗПМ. Во оваа година на 10 септември 2024 година се одржаа по 28-ми пат Републичките спортски натпревари во Скопје во комплексот „Њу стар“ а организатор на овие најмасовни активности беше Сојузот. На Републичката ревија од 53 здруженија се пласираа 44 здруженија со вкупно 371 натпреварувач од кои 224 во машка и 147 натпреварувачки во женска конкуренција. Спортските натпревари оваа година беа под покровителство на Министерството за социјална политика, демографија и млади, а во име на Министерството државниот секретар Фатмир Сабриу ги поздрави присутните и ги прогласи натпреварите за отворени. По завршувањето на натпреварите беа прогласени натпреварувачите кои освоија прво, второ и трето место. Пехарот го освои ЗП Прилеп кој имаше најдобри резултати.

За унапредување на спортските дисциплини за 2025 година, се планира одржување на семинар за судиите пред одржување на Републичките спортски натпревари, што е во согласност со Правилникот за спорт.

Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија континуирано се грижи за подобро здравје, покралитетен и достоинствен живот на пензионерите и за нивно здраво стареење. За остварување на овие цели Сојузот и во 2024 година достави барање до Министерството за здравство за подобрување на здравствената заштита и здравственото осигурување на пензионерите.

Од почетокот на годината Сојузот, преку Комисијата за здравство и социјална политика инсистираше да продолжат прегледите од специјалисти кардиолози од клиниката „Жан Митрев“ и беше во постојан контакт и преговори со менаџментот на специјализираната болница за очни болести „Промедика офталмологија“, која во меѓувреме се спои со „Систина офталмологија“ и специјализирани офталмолози вршеа

консултативни прегледи за болести на очите и мереа очен притисок на пензионерите во здруженијата на пензионери во Скопје.

Промедика даде можност пензионерите да плаќаат за преглед од офталмолог 30% од редовната цена и значително пониска цена за операција на катаракта во зависност од квалитетот на леќата што ќе ја избере пензионерот.

Од септември 2024 година специјалисти од „Промедика - Систина офталмологија“ секоја недела посетуваа по четири здруженија во Републиката и вршеа мерење на очниот притисок и даваа совети за операција од катаракта.

Барањата на Сојузот за проширување на позитивната листа со нови поквалитетни лекови се реализира во текот на август 2024 година со Одлука на Фондот за здравствено осигурување. Сојузот ја поздравува ова одлука, но бара и понатаму да се проширува листата на нови посовремени лекови за потребите на лицата од третата доба со што би се овозможило здраво стареење и подобар живот.

Врз основа на евиденцијата и статистичките податоци на Сојузот најголем број членови, членки на здруженија има Сојузот 302 035 членови, додека трите сојузи на здруженијата со корисници на инвалидска пензија имаат 21 603 членови. Во рамките на здруженијата, членки на Сојузот, најголем број членови имаат здруженијата Битола, Куманово, Прилеп, Тетово, Кисела Вода, Гази Баба и Струмица. Просечната пензија исплатена во декември 2024 година изнесува 23.785 денари, која во споредба за декември 2023 година во износ од 20.195 денари е зголемена за 17,7%. Меѓутоа, Сојузот и понатаму ќе се ангажира за унапредување на формулата за усогласување на пензиите од 1 јануари и од 1 јули тековната година.

Во надлежност на Регистрираната организација е распределба на средства по основ на членарина и ажурирање на евиденцијата на членството. Регистрираната организација ја следи состојбата со исплатата на средствата за солидарен фонд за починати корисници на пензија, а административната работа ја врши Стручната служба на СЗПМ. Согласно со одлуката на сојузите, односно на Одборот на Регистрираната организација висината на посмртната помош изнесува 35.000 денари, а задршката за солидарен фонд - посмртна помош 130 денари, поради зголемената смртност на пензионерите поврзана со состојбата со ковид пандемијата, беше донесена и времена одлука за зголемување на задршката за посмртна помош која изнесува 140 денари. Регистрираната организација води евиденција за членството, според податоци добиени од Фондот.

Со Финансискиот план на Сојузот за 2024 година, за остварување на програмските цели утврдени со Програмата за работа за 2024 година, со средствата остварени од членарина и други приходи, Сојузот во 2024 година оствари вкупни приходи во износ од 9.759.487 денари. Вкупните остварени приходи во 2024 година во однос на планираните средства со Финансискиот план изнесуваат 97,4%, а во однос на остварените приходи во 2023 година се повисоки за 3,4%. Главен и основен приход на средствата на Сојузот се приходите од членарина кои се остварени во износ од 9.064.266 денари, додека од сите другите приходи се остварени 695.221 денари. Вкупните расходи на Сојузот во 2024 година изнесуваат 9.055.783 денари, вкупните расходи се однесуваат на функционални расходи во износ од 4.830.108 денари. Во 2024 година, Сојузот со остварените вкупни приходи во износ од 9.759.487 денари ги изврши вкупните расходи во износ од 9.055.783 денари и оствари вишок на приходи од 703.749 денари. Позитивниот финансиски резултат во работењето на Сојузот, укажува на фактот дека рационално се трошени средствата за

остварување на целите и задачите, предвидени со Програмата за работа на Сојузот за 2024 година и се движеле во рамките на Финансискиот план за 2024 година.

Во 2024 година, Сојузот посвети посебно внимание на информирањето со цел задоволување на барањата на корисниците на пензија заради нивно информирање за постигнатите резултати и тековните активности на Сојузот и на здруженијата. Во 2024 година беа одбележани сите поголеми и позначајни активности, иницијативи и проекти на Сојузот и 53-те здруженија на пензионери, членки на Сојузот, главно преку весникот „Пензионер плус“ и весникот „КОХА“, Веб-страницата на Сојузот, емисијата „Трета доба“ и написите во електронски и печатени медиуми. Во весникот има голем број информации од здруженијата преку многубројна дописничка мрежа. А тоа значи многу повеќе написи од секојдневието, за активностите и збиднувањата во здружението, ограноците, клубовите и секциите. Преку написите и фотографиите ќе се најдат, препознаат пензионери и ќе се верификува нивниот придонес за подигање на квалитетот на активностите во нивната средина.

Со информациите ќе се влијае позитивно на околината, ќе се предизвикуваат нови стремежи кај пензионерите во здруженијата. „Пензионер плус“ е врска помеѓу здруженијата, пензионерите и Сојузот и со тоа ќе имаат подобар увид и познавање на прашањата, интересите и квалитетот на живеење на пензионерите.

Весникот „Пензионер плус“ излегуваше во тираж од 6 000 примероци, а одзивот за содржините е позитивен. Информирањето на пензионерите и јавноста во земјата, но и надвор од границите на Република Македонија, беше и преку Веб-страницата на СЗПМ. Во 2024 година редовно работеше бесплатната линија „Ало, пензионерски прашања“.

Седниците на органите и телата на СЗПМ во 2024 година беа планирани врз основа на Програмата за работа на Сојузот, актуелните потреби и прашања кои ги активираа здруженијата и членовите на соодветните органи и тела. Собранието на Сојузот во 2024 година одржа две седници. Извршниот одбор на Сојузот во текот на 2024 година одржа десет седници. Надзорниот одбор на СЗПМ во 2024 година својата активност ја насочи во остварување на Програмата за работа на Надзорниот одбор како и други теми кои беа актуелни во извештајната година. Надзорниот одбор има цел да обезбеди законско, економично, рационално и наменско користење и располагање со средствата и да се овозможи непречено да се реализираат програмските цели и задачи утврдени со програмата на Собранието на СЗПМ. Седниците на комисиите и другите работни тела се одржуваа според нивната Програма по потреба или по барање на претседателите на тие тела.

Во 2024 година активностите на здруженијата на пензионери, членки на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија главно беа насочени во реализација на активностите за учество на регионалните ревији на песни, музика и игри, спортските натпревари, хуманитарните активности, реновирање на работните простории, клубови, доделување еднократна парична помош на пензионери со ниски примања и болни и снабдување со огревно дрво. Во 2024 година здруженијата на пензионери беа и домаќини на работни средби на Сојузот со здруженија на пензионерки на кои се расправаше за прашања од интерес на здруженијата на пензионери и Сојузот.

Во 2024 година продолжија протестите на одредени групи–поединци пензионери кои шират обвинувања за неправилно и незаконско работење на Сојузот и здруженијата на пензионери со наводи за злоупотреба на средствата од членарината, како и барање за

давање посебни изјави за делот од пензијата што се одвојува за посмртна помош и членарина, како и оставка на претседателот на Сојузот, промена на сите раководства и по здруженијата, со цел да се заменат со „нови и чесни луѓе“. Односно одделување на членарината од посмртната помош со посебно изјаснување на пензионерите за согласност за задршка на средствата за солидарен фонд и посебно за членарина. Со овие барања всушност се прават обиди за разбивање на сегашниот модел на пензионерското организирање кое успешно функционира повеќе од 77 години, врз основа на принципите на солидарност за остварување на активностите за одвивање на животот за луѓето од третата доба. Зад овие протести организирани од поединци и групи се кријат лични интереси и амбиции за нивно ангажирање во постојните здруженија, кај кои постои авторитет. Донесените констатации и заклучоци по заклучок на Извршниот одбор беа доставени до здруженијата на пензионери за да се разгледаат преку нивните органи и потоа да се достави соодветна информација до Сојузот. По заклучок на Извршниот одбор се направија и непосредни средби на Сојузот со здруженијата на пензионери кои се одржаа во Битола, Скопје и Струмица. По овие одржани средби на ниво на 53-те здруженија и добиени нивни писмени информации, Извршниот одбор на Сојузот донесе заедничко усогласено мислење, активностите во Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија во 2024 година се остваруваа согласно со Програмата за работа за 2024 година, со Статутот и другите општи акти.

КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛУЧОЦИ

1.Активностите во Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија во 2024 година се остваруваа согласно со Програмата за работа за 2024 година, со Статутот и другите општи акти.

2.Во 2024 година заложба на Сојузот беше подобрување на животниот стандард на корисниците на пензија преку заштита на стекнатото право и редовно усогласување на пензиите како и преземање мерки надвор од пензискиот систем.

3.Сојузот на здруженијата на пензионерите **на Македонија** во 2024 година поднесе барање до Министерството за социјална, демографија и млади, усогласувањето на пензиите наместо **на** 1 март и 1 септември, да биде од 1 јануари и 1 јули секоја година, поради тоа што се кратат 4 месеци од тековното усогласување на пензиите.

4.Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија како вршител на административните работи за Регистрираната организација за солидарен фонд и членарина постигна значителни резултати во уточнување на податоците на членовите во здруженијата на пензионерите. Исто така, Сојузот ја следеше работата на Регистрираната организација за солидарен фонд (посмртна помош и членарина) и ги поддржа решенијата, дел од пензијата за посмртна помош да изнесува 140 денари а износот на посмртна помош 35.000 денари.

5.Се донесе пречистен текст на Статутот на Сојузот на здруженијата на пензионерите на Македонија и Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за единствени мерила и критериуми за материјално-финансиското работење на здруженијата на пензионери и Сојузот со која е утврдена општа рамка за користење на средствата од членарина и друг вид приходи.

6.Финансиското работење на Сојузот со статус од јавен интерес во 2024 година беше согледано покрај од Надзорниот одбор на Сојузот и од независна ревизорска куќа со што се потврди правилната примена.

7. Во 2024 година работењето на Сојузот беше предмет на разгледување и од Регионалната дирекција - Скопје, Даночен инспекторат која потврди дека **неправилности и незаконитости во пресметувањето на данокот на личен доход по други основи не се утврдени.**

8. Покрај реализираните иницијативи и предлози во 2024 година, Сојузот во 2025 година ќе ги следи сè уште нереализираните барања од областа на пензиското и инвалидското осигурување, здравственото осигурување и здравствената заштита како и инклузија на корисниците на пензија во сите текови на општествениот живот.

9. Во наредниот период работењето на Сојузот треба да биде како и досега транспарентно со правилно и целосно информирање на пензионерите.